

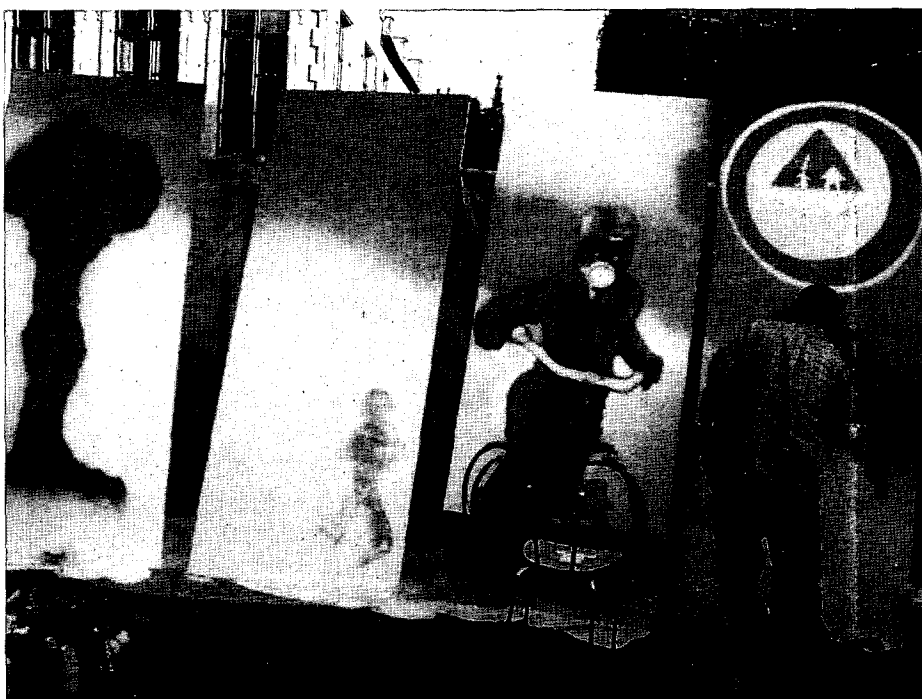
60 jaar Hiroshima en Nagasaki, een herdenking in Gent

Piet Creve, Amsab-ISG

Met de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki in augustus 1945 kwam een einde aan de Tweede Wereldoorlog. Maar tegelijk werd daarmee de doos van Pandora opengezet: tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie ontstond een nucleaire wapenwedloop. Al snel was het punt bereikt waarop hun atoomarsenalen de hele wereld konden vernietigen. Frankrijk, Groot-Brittannië en China volgden in het spoor van de twee grootmachten. Nog andere landen startten een geheim kernwapenprogramma: Israël, Pakistan en Noord-Korea.

Van bij hun ontstaan waren atoomwapens omstreden, maar het was pas in de jaren 1950 dat het protest een massaal karakter kreeg. In West-Europa vormden de Britse campagnes voor nucleaire ontwapening een belangrijke inspiratiebron voor initiatieven in andere landen. Ook in België was een belangrijk deel van de bevolking gekant tegen de nucleaire bewapening en strategie: van de antiatoommarsen in de jaren 1960 over de massale betogingen tegen de kruisraketten tot de acties rond Kleine Brogel vandaag.

De bombardementen op de twee Japanse steden zijn al jaren het voorwerp van herdenkingen op vele plekken in de wereld, maar de zestigste verjaardag leidde tot meer en grotere initiatieven, onder andere in Gent. Daar nam Vrede vzw het initiatief om enkele organisaties uit het Gentse samen te brengen, waaronder Voor Moeder Aarde vzw, Attac Vlaanderen, het Vredeshuis, Graffiti-Jeugddienst en Amsab-ISG. Na enkele vergaderingen kwam een uitgebreid en gevarieerd programma tot stand.⁽¹⁾ De bijdrage van Amsab-ISG bestond vooral uit de realisatie van de affichetentoonstelling *Alle kernwapens uit de wereld*. In het instituut worden heel wat affiches bewaard uit diverse protestgolven. Ze komen meestal uit de archieven van vredesbewegingen die in Amsab-ISG zijn gedeponneerd, zoals de Belgische Unie voor de Verdediging van de Vrede (BUVV), het Nationaal Comité van de Anti-Atoommars, het Vlaams Aktiekomitee tegen Atoomwapens (VAKA) en Vrede vzw.⁽²⁾ De affiches tonen aan dat veel mensen helemaal niet geloven dat atoomwapens voor vrede en veiligheid zorgen. Andere affiches leggen het verband met de grootschalige milieuvervuiling door het testen van nucleaire wapens en nog andere plaatsen de enorme uitgaven voor kernwapens tegenover de immense noden in de ontwikkelingslanden. Er was ook een selectie van ander materiaal te zien zoals brochures, pamfletten, foto's, pins en stickers. De tentoonstelling liep in de Gentse hoofdbibliotheek van eind juli tot begin september. Een bladwijzer met een oplage van 15.000 exemplaren, verspreid in de andere bibliotheekfilia-

Herinneringswake van 9 augustus 2005 te Gent (foto Ludo De Brabander)

len en op tal van andere plaatsen, maakte het activiteitenprogramma bekend.

Hoogtepunt van het initiatief was de herinneringswake op 9 augustus in het centrum van de stad. Eén van de overlevenden van het atoombombardement bracht een beklemmende getuigenis, twee Gentse koren sloegen voor de gebeurtenis de handen in elkaar en gaven een concert van vredesliederen. Daarna werden een massa gekleurde lampjes te water gelaten, een feestelijk en ontroerend spektakel tegelijk. Het initiatief bracht behoorlijk wat volk op de been en vond veel weerklank in de media: voor volgend jaar wordt al een

vervolg gepland. In het organiserend comité was Amsab-ISG aanvankelijk een beetje een vreemde eend in de bijt, ook voor de andere organisaties. Maar toen duidelijk werd wat het instituut allemaal bewaart, verdween de verwondering snel. Voor Amsab-ISG zaten aan het deelnemen minstens twee voordelen vast: het kwam naar buiten met een deel van de collectie en toonde huidige en potentiële archief-schenkers de mogelijkheden en het belang van zorg voor het eigen archief.

(1) Dit programma is nog steeds te zien op www.nagasaki60.be

(2) Zie daarvoor de onlinecatalogus op www.amsab.be